

Słowo wstępne

Szanowni Państwo,
Drodzy Czytelnicy,

Redakcja „Humanities and Cultural Studies” proponuje swoim czytelnikom kolejny numer, trzeci w roku 2023. Nowy numer otwiera artykuł Anny Pawlak poświęcony, jak czytamy w tytule, *Początkom kontredansów w Europie*. Autorka podejmuje próbę syntetycznego przedstawienia podjętego zagadnienia, gdzie kontredans, dawny taniec figurowy, cieszący się wielką popularnością przy spotkaniach towarzyskich w wieku XVIII i na początku XIX wieku, formował się jako osobna choreografia od końca wieku XVI do połowy wieku XVII. W swoich wywodach autorka powołuje się na pierwsze dokumenty źródłowe, które zawierają pochodzące z lat 1651–1728 opisy tego towarzyskiego tańca. Analizowane źródła pochodzą z Anglii oraz Francji i pozwalają autorce przedstawić cechy charakterystyczne kontredansu i zmiany stylistyczne, jakim wówczas podlegał.

Autor drugiego proponowanego artykułu przenosi czytelnika w inną problematykę i inny kontekst. Andrzej Fretschel-Hojarski poświęca uwagę filmowi *Paciorki jednego różańca*, który jest, jak pisze, trzecią częścią legendarnej *Trylogii śląskiej* autorstwa Kazimierza Kutza. Przedmiotem proponowanej analizy jest status głównego bohatera filmu jako „nie-mitycznego ale nieczystego” kozła ofiarnego prześladowań ze strony reżimu komunistycznego w Polsce. René Girard i jego teoria wiktymizacji jest w tym przypadku narzędziem prowadzonej interpretacji filmu.

Karolina Pasiut natomiast za przedmiot swoich rozważań przyjęła sagę o Muminkach. Tytuł napisanego po angielsku artykułu brzmi *The Moomins, Quest and Pilgrimage – Elements of Medieval Chivalric Romance and Old English Elegiac Poetry as motives in Moominpappa at Sea*. Jak wskazuje tytuł, autorka artykułu łączy tu zainteresowania kulturą i literaturą średniowieczną, angielskimi średniowiecznymi romansami i ich bohaterami z postaciami znanej sagi Tove Janson. Szczególną uwagę zwraca na jedną z opowieści, wydaną w 1965 roku, (w polskim tłumaczeniu to *Tatuś Muminka i morze*), której protagonistą jest Tatuś Muminka (Moominpappa) i jego najbliżsi. Według proponowanej interpretacji postaci te wpisują się

znakomicie w role związane z tradycją literacką średniowiecznych anglosaskich opowieści.

Autorką czwartego artykułu jest Magdalena Ciemierkiewicz, która pisze o *Doświadczeniach kulturowych pogranicza w działaniach artystycznych*. Jej artykuł stanowi opracowanie wybranych prac artystycznych w kontekście historii południowo-wschodniego pogranicza Polski oraz teorii będących punktem odniesienia dla omawianych prac. Obrona metoda „autohistorii” jest sposobem opisu zaproponowanym przez amerykańską badaczkę meksykańskiego pochodzenia Glorię E. Anzaldúę. Polega na opisie rzeczywistości uwzględniającym perspektywę jednostki, ale prezentującym szerszy kontekst społeczno-polityczny. Podstawą prezentacji Magdaleny Ciemierkiewicz jest jej własny *Projekt Kuczka*. To, jak stwierdza pod koniec artykułu, długoletnie działanie artystyczne, które rozpoczęła w grudniu 2021 roku, i które wciąż rozwija.

Ostatnim zaproponowanym przez Redakcję tekstem jest artykuł Antoniny Wróbel zatytułowany *Sztuka murali w hiszpańskiej Galicji. Tożsamość kulturowa jako opór w ujęciu teorii społecznych reprezentacji S. Moscovicięgo*. Autorka analizuje sytuację hiszpańskiej Galicji, która historycznie znajdowała się w sytuacji podporządkowania wobec kultury kastylijskiej, a na terenie której powstaje obecnie wiele murali o tematyce lokalnej. Główna teza artykułu zakłada, że używanie sztuki murali w przestrzeni publicznej można w omawianym przypadku uznać za formę ekspresji kulturowej odmienności, wręcz za nowy wymiar oporu kulturowego wspomnianego regionu. użytym przez autorkę narzędziem badawczym jest odniesiona do tożsamości galicyjskiej teoria społecznych reprezentacji Serge Moskoviciego.

Wacław Rapak
Redaktor Naczelny